

Inzichten

22 februari 2023

10 voornaamste inzichten op basis van de resultaten van de AML Survey 2022

Het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren (hierna “het College”) ondervroeg tijdens de zomer van 2022 de sector van de bedrijfsrevisoren over de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (hierna “WG/FT”). De responsgraad van deze AML Survey 2022 bedroeg 100 %¹.

Hierna volgen de 10 voornaamste inzichten van het College na analyse van de resultaten ervan, met dien verstande dat deze voornamelijk steunen op zelfverklaringen door de sector onder voorbehoud van controle door het College².

Waakzaamheid blijft geboden voor WG/FT-risico's:

- De identificatie van politiek prominente personen is een verbeterpunt voor de sector;
- Een regelmatige actualisatie van het cliëntenprofiel is een *must*. Waakzaamheid blijft geboden voor hoog risicosectoren en –landen. De geactualiseerde sectorale risicoanalyse van het College³ kan daarbij helpen.
- Niet enkel controlewerkzaamheden in auditmandaten, maar ook bijzondere opdrachten en boekhoudactiviteiten, of nog internationale werkzaamheden kunnen hogere risico's met zich meebrengen;
- Atypische verrichtingen zijn aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI) aan te geven: het beroepsgeheim is geen obstakel om tot aangifte over te gaan.

¹ In totaal vulden 1.704 bedrijfsrevisoren de AML Survey 2022 in. Het College legde een hersteltermijn op aan slechts 2 bedrijfsrevisoren wegens het niet tijdig invullen van de vragenlijst, wat deze tijdig hebben rechtgezet.

² Deze inzichten steunen voornamelijk op de zelfverklaringen door 221 bedrijfsrevisoren(kantoren) met eigen activiteiten die niet uitsluitend in naam en voor rekening van een (ander) bedrijfsrevisorenkantoor opdrachten uitvoeren.

³ In 2022 actualiseerde het College de sectorale risicoanalyse met als doel inzicht te verkrijgen in de WG/FT-risico's binnen de sector waarop het toezicht houdt. Deze is beschikbaar op de website van het College.

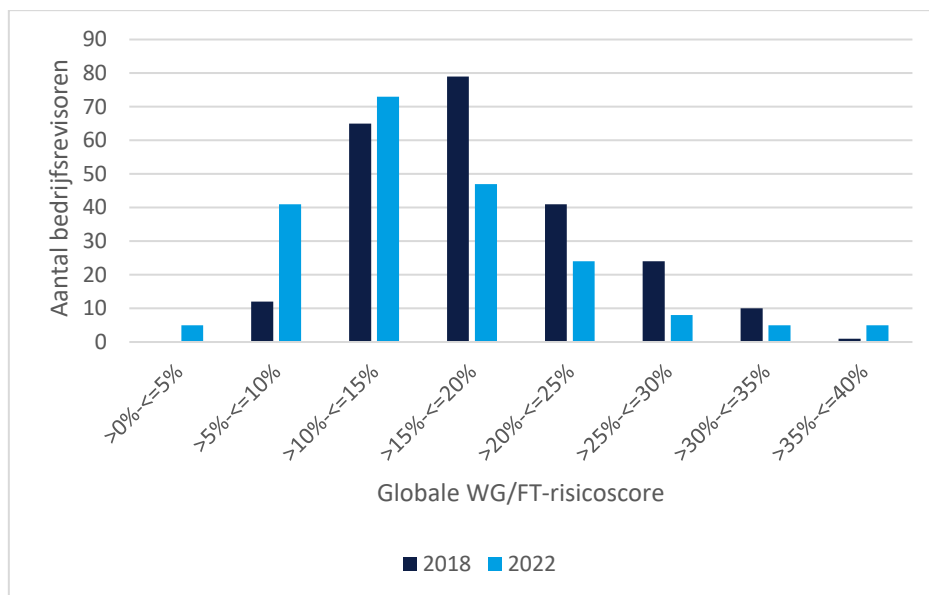
Het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren is een onafhankelijke toezichthouder die zich voortdurend inzet voor de behartiging van het algemeen belang middels uitmuntende auditkwaliteit. Deze publicatie maakt deel uit van zijn continue inspanningen om kwalitatief hoogwaardige audits met eerbied voor de ethische normen te promoten. Meer informatie is beschikbaar op de [website](#) van het CTR.

1. De globale risicoscore in de auditsector is gedaald.

Het College ontwikkelde naar aanleiding van de *AML Survey* in 2018 een risicomodel om het risicoprofiel van de bedrijfsrevisoren te definiëren. Na een weging van het inherent risico en een risicomangement score kent dit risicomodel aan elke individuele bedrijfsrevisor een globale WG/FT-risicoscore toe zoals wettelijk vereist.

Uit de resultaten van de *AML Survey 2022* blijkt een positieve evolutie van de globale risicoscore in 2022 ten opzichte van 2018, zoals getoond door onderstaande figuur.

In 2022 waren er zelfs 5 bedrijfsrevisoren -op basis van hun eigen verklaringen- met een score tussen 0 en 5 procent.

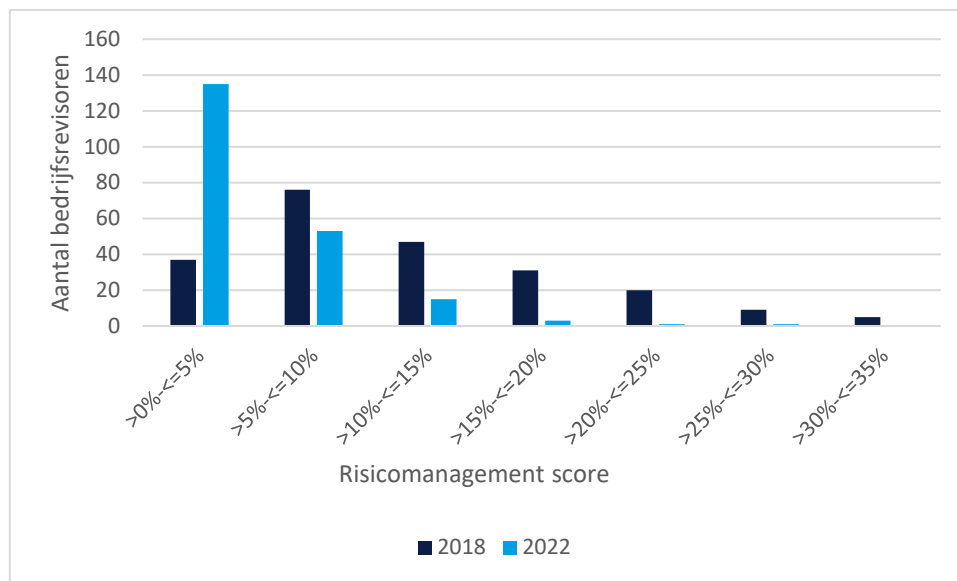
Figuur 1: Evolutie van de globale WG/FT-risicoscore

De globale risicoscore is de optelsom van het inherente risico en de risicomangement score. De positieve evolutie van de globale risicoscore te wijten is aan een sterke daling van de risicomangement score.

2. De risicomangement score in de auditsector is merkkelijk gedaald.

De risicomangement score of het organisatierisico wordt berekend op basis van de vragen gerelateerd aan de kantoororganisatie. De sector verklaart zelf dat de risicomangement score zeer laag is. Dit is een opmerkelijke daling ten opzichte van het resultaat in 2018, zijnde het jaar na de inwerkingtreding van de AML-wet⁴.

⁴ Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten (hierna "AML-wet").

Figuur 2: Evolutie van de risicomanagement score

Deze positieve evolutie is grotendeels te verklaren doordat de sector ten opzichte van het jaar 2018 een betere kennis en bewustzijn heeft over de wettelijke verplichtingen.

De sector kreeg daarvoor overigens hulpmiddelen. In 2020 bracht het ICCI⁵ een handleiding “Interne procedures inzake antiwitwassen” uit conform de nieuwe wetgeving en in 2021 een vernieuwde versie van deze handleiding. Deze handleiding bevat alle vereiste procedures en kan op zichzelf als kantoorhandboek gebruikt worden, mits aanpassingen aan de eigenheden van het kantoor. Dit handboek is wijdverspreid in de sector en verklaart dat, althans formeel, zo goed als alle bedrijfsrevisoren(kantoren) over de vereiste procedures beschikken. Het College stelde een handleiding ter beschikking op zijn website⁶ als hulp bij het opstellen van een algemene risicobeoordeling.

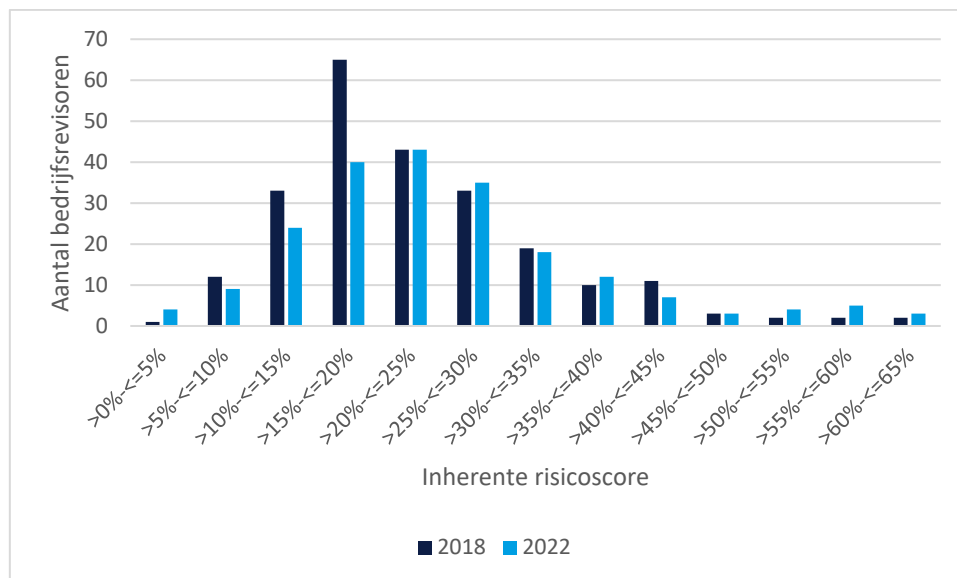
Uit de zelfverklaringen van de sector blijkt dat er een breed bewustzijn aanwezig is van het belang van de WG/FT-procedures en dat deze procedures wijdverspreid zijn.

3. De inherente risico's zijn sinds 2018 niet significant veranderd.

De inherente risicoscore steunt op de inherente risicofactoren waaraan de bedrijfsrevisor is blootgesteld zoals de eigenschappen van zijn cliënteel (geografische elementen, de sector waarin de cliënt actief is,..) en het type activiteiten dat hij of zij ontplooit.

⁵ Informatiecentrum voor het bedrijfsrevisorat.

⁶ De handleiding ‘Mijn algemene risicobeoordeling’ is [hier](#) beschikbaar.

Figuur 3: Inherente risicoscore

Uit de resultaten van de *AML Survey 2022* blijkt geen significante verandering in de inherente risico's sinds de resultaten van de *AML Survey 2018*.

Toch identificeert de geactualiseerde sectorale risicoanalyse 2022⁷ van het College een aantal nieuwe risico's zoals bijvoorbeeld de steeds verder gaande digitalisering en de opkomst van de *virtual assets*⁸.

4. De sectoractiviteiten bestaan uit een significant aandeel van boekhoudactiviteiten en het frequent uitvoeren van opdrachten met betrekking tot inbrengen in natura of quasi-inbrengen.

Om een zicht te krijgen op de niet-revisorale opdrachten vroeg het College in de *AML Survey* of de bedrijfsrevisor in het laatste jaar boekhoudactiviteiten of fiscale opdrachten had uitgevoerd en in voorkomend geval het gefactureerde bedrag van die activiteiten.

Een honderdtal bedrijfsrevisoren verklaarden boekhoudactiviteiten uit te voeren. Dit is een opvallend aantal. Bij 87 bedrijfsrevisoren maken de opbrengsten uit boekhoudactiviteiten slechts een beperkt deel uit van hun omzet. Bij 15 respondenten vertegenwoordigen de boekhoudactiviteiten meer dan de helft van hun omzet.

Revisorale opdrachten die betrekking hebben op transacties waarbij activa kunnen worden over- of ondergewaardeerd, zijn blootgesteld aan een hoger WG/FT-risico dan andere controlewerkzaamheden. Dit geldt met name voor de inbreng in natura en de quasi-inbreng.

⁷ Zie voetnoot 3.

⁸ Het College publiceerde een inzicht over de vereiste beroepsbekwaamheid voor het auditeren van cliënteel actief in virtual assets op zijn [website](#).

In totaal heeft de sector 2.560 opdrachten van inbreng in natura of quasi-inbreng verricht in 2021. Hoewel dit slechts een fractie vertegenwoordigt van de totale sectoractiviteit betreft het wel een frequent voorkomende activiteit.

5. Meer dan 50 % van de bedrijfsrevisoren met eigen activiteiten⁹ geeft aan niet altijd werkzaamheden uit te voeren om politiek prominente personen te identificeren gedurende de cliëntrelatie.

Bedrijfsrevisoren moeten adequate procedures implementeren om te bepalen of cliënten, lasthebbers of uiteindelijke begunstigen de hoedanigheid van een politiek prominente persoon hebben. In voorkomend geval, nemen zij maatregelen van verhoogde waakzaamheid.

Het aantal cliënten dat bedrijfsrevisoren(kantoren) als politiek prominente persoon herkennen, is zeer verscheiden.

162 respondenten gaven aan geen enkele politiek prominente persoon te hebben geïdentificeerd in het jaar 2021.

59 bedrijfsrevisoren(kantoren) herkenden tezamen evenwel 1.800 politiek prominente personen. Bij de bedrijfsrevisorenkantoren die meer dan 10 politiek prominente personen identificeerden, zijn er meerdere kantoren van beperkte omvang.

Deze verdeling is opmerkelijk en valt moeilijk door toeval te verklaren. Een mogelijke verklaring, en dus ook een belangrijk WG/FT-risico, is een gebrek aan bewustzijn en kennis omtrent verplichtingen met betrekking tot politiek prominente personen en/of een gebrek aan grondig uitgevoerde identificatieprocedures.

De antwoorden over de kantoorprocedures met betrekking tot de politiek prominente personen geven ook een indicatie dat de voortdurende waakzaamheid om politiek prominente personen te identificeren beter kan. Immers, meer dan 50 % van de bedrijfsrevisoren met eigen activiteiten geeft aan niet altijd werkzaamheden uit te voeren om politiek prominente personen te identificeren in het kader van de cliëntrelatie.

6. Enkele bedrijfsrevisorenkantoren hebben significant meer cliënten van buiten de Europese Unie of uit hoge risicolanden dan hun peers.

Het buitenlands cliënteel vormt steeds een risicofactor in het kader van WG/FT. In het bijzonder het cliënteel van buiten de Europese Unie en afkomstig vanuit hoog-risicolanden.

In het algemeen voeren de cijferprofessionals weinig tot geen activiteiten uit in het buitenland, hebben ze weinig buitenlands cliënteel, noch regelmatig contact met risicolanden.

⁹ Bedrijfsrevisoren met eigen activiteiten die niet uitsluitend in naam en voor rekening van een (ander) bedrijfsrevisorenkantoor opdrachten uitvoeren.

Enkele bedrijfsrevisorenkantoren hebben echter significant meer cliënten van buiten de Europese Unie of uit hoge risicolanden en zijn dus *outlier* ten opzichte van hun *peers*. Een mogelijke verklaring is dat zij cliënten aanvaarden die door andere bedrijfsrevisorenkantoren als te risicovol worden ingeschat en daarom worden geweigerd.

7. De bedrijfsrevisoren rapporteerden in 2021 in totaal 86 meldingen aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI). Een significant deel ervan kwam van een klein aantal kantoren; 52 van de 88 meldingen gebeurden zelfs door 3 bedrijfsrevisorenkantoren.

De CFI kreeg in 2021 in totaal 86 meldingen van bedrijfsrevisoren wat aansluit bij de 88 meldingen die de bedrijfsrevisoren in de survey rapporteerden. In 2021 ging het om 0,19 % van het totale aantal meldingen dat de CFI over alle sectoren heen ontvangt.

Het relatief lage aantal meldingen aan de CFI kan meerdere oorzaken hebben. In het geval van een kortere zakenrelatie heeft de bedrijfsrevisor geen zicht op de meeste transacties van de cliënt en zal hij deze dus ook niet kunnen melden. In het geval van een langdurige relatie is er dan weer een risico op een te groot vertrouwen waardoor er een zekere terughoudendheid kan zijn om een transactie als verdacht te beschouwen. Het beroepsgeheim is alleszins geen obstakel om tot aangifte over te gaan.

Het valt op dat een klein aantal kantoren instonden voor een significant aandeel van de meldingen: 52 van de 88 meldingen gebeurde zelfs door 3 bedrijfsrevisorenkantoren. De mogelijke verklaringen zijn uiteenlopend. Ofwel wordt er algemeen door de sector te weinig gerapporteerd en zou een betere identificatie en/of meer grondige screening van atypische verrichtingen mogelijks leiden tot meer meldingen in de sector. Ofwel rapporteerden de voornoemde 3 kantoren omdat ze veel hoge risicoklanten hebben en hun verhoogde waakzaamheid leidt tot een hoger aantal meldingen. Een andere mogelijke verklaring is dat grotere kantoren minder risicovolle cliënten aanvaarden, die dan door kleinere kantoren worden opgevangen. Tenslotte kan een aangifte van een zeer groot aantal dossiers door eenzelfde kantoor wijzen op een weinig grondige analyse voorafgaand aan de melding.

8. De auditsector stelde 129 verslagen op onder de verantwoordelijkheid van de AMLCO over atypische verrichtingen, waarvan de helft als « verdacht » aan de CFI zijn gemeld.

Uit de resultaten van de survey in 2022 blijkt dat over de hele sector 129 verslagen onder de verantwoordelijkheid van de AMLCO¹⁰ werden opgesteld over atypische verrichtingen. Daarvan wordt dus ongeveer de helft ook als « verdacht » beschouwd en aldus aan de CFI gemeld.

¹⁰ *Anti-Money Laundering Compliance Officer* of AMLCO als bedoeld in artikel 9, § 2 van de AML-wet. De AMLCO is onder meer belast met het toezicht op de tenuitvoerlegging van de WG/FT-gedragslijnen, procedures en intern controlemaatregelen, met de analyse van de atypische verrichtingen en met de opstelling van de desbetreffende schriftelijke verslagen teneinde er zo nodig een passend gevolg aan te geven en met de melding van vermoedens en bijkomende inlichtingen aan de CFI.

Dit verslag moet worden opgemaakt bij iedere vastgestelde atypische verrichting, dus iedere verrichting die niet met het cliëntenprofiel overeenstemt. Slechts als de AMLCO deze verrichting ook als verdacht beschouwt moet de AMLCO, of in voorkomend geval de bedrijfsrevisor zelf, deze melden bij de CFI.

9. Inzake de hoge risicosectoren is de vastgoedsector veruit de belangrijkste sector wat betreft het aantal mandaten. Er zijn meer mandaten in de vastgoedsector dan in andere hoge risicosectoren tezamen.

De sector waarin een cliënt actief is, bepaalt in grote mate het WG/FT-risico waaraan de bedrijfsrevisor is blootgesteld. De totale cijfers voor de beroepssector geven dan ook een goed beeld van het hierin aanwezige totale risico, alsook over de verdeling van de meer risicovolle commissarismandaten over de bedrijfsrevisorenkantoren.

De selectie van hoge risicosectoren komt overeen met enkele van de belangrijkste risicosectoren uit de Nationale (WG/FT) risicoanalyse¹¹. De vastgoedsector is veruit de belangrijkste sector in termen van het aantal mandaten. Er zijn meer mandaten in de vastgoedsector dan in de overige hoge risicosectoren tezamen.

<i>Risicosector</i>	<i>Aantal mandaten</i>
1. Vastgoedsector	2.552
2. Tweedehandsvoertuigen	418
3. Horeca	401
4. Luxegoederen	267
5. Kansspelen	83
6. Detailhandel	78

Figuur 4: Aantal mandaten in hoge risicosectoren

10. Het overgrote deel van de bedrijfsrevisoren verklaart te beschikken over een algemene risicobeoordeling.

Ook de antwoorden over de herziening van de interne procedures bevestigen dat de meeste bedrijfsrevisoren, althans volgens de zelfdeclaratie, over de vereiste procedures beschikken.

De scores op deze vragen verklaren de verlaagde risicoscores op het vlak van kantoororganisatie ten opzichte van de resultaten van de survey van 2018.

Er is maar één bedrijfsrevisor die aangeeft geen algemene risicobeoordeling te hebben.

Een continu aandachtspunt voor het College blijft om erop toe te zien dat deze procedures ook worden toegepast in de praktijk.

* * *

¹¹ Zie voor een goed begrip de geactualiseerde sectorale risicoanalyse van het College vermeld in voetnoot 3.